

Az aszfaltban sínek fekszenek

[2011. március]

A vasutat apámtól örököltem. Vasárnap reggelente nem templomba vitt, hanem felültetett a bicikli első ülésére, és elmentünk megkeresni azokat a helyeket, ahol régen sínek voltak. Ha már nem látszott semmi, apám emlékezett, és akkor az ő szemeivel láttam.

A térképen berajzoltgattuk otthon az egykor volt és a jelenlegi villamospályákat, a tehervillamosok nyomvonalát, és a nagyvasút kiágazásait, az iparvágányokat. Óvodába menet többnyire az is belefért az időbe, illetve nem volt mit bánni a késésen, hogy a sörgyári gőzmozdonyt megnézzük. A nyakába vett, hogy legalább én lássam, mert a kerítés nagyon magas volt, és apám csak a villamosból láthatott be a sörgyár udvarára, a mozdonyig. És a gőzmozdony napról napra rozsdásodott.

Volt egy reggel, amikor anyám még ágyba parancsolt volna a láz miatt, de az apám tudta, hogy nem szabad elpuhulni. Anyám ránk hagyta a teát meg a gyógyszereket, közben apám kacsintott, és ujjain hármast mutatott. Ez azt jelentette, hogy végigjárjuk a régen beígért hármass villamos vonalát. Avatatlan szem előtt rejtve, amit mi láttunk. Én még végignéztem a régi depóba forduló piros villamosokat: mára se villamos, se depó, piac van a helyén, és a maradék sínek is teljesen máshol vannak.

A Cantemir-szobortól indultunk, ahol annak idején volt egy hurok. A bokrok meg a járda íve a mai napig őrzik az emléket, és kitapintható a látványon, hogy hol voltak egykor a sínek. Az ártézi kútról vettünk egy kis vizet, és amíg sorba álltunk, mesélte apám, hogy milyen fapadlója volt azoknak a villamosoknak. Érezni lehetett a portól megszurkült, edzett deszkák szagát.

Onnan a mai sínek mentén bicikliztünk tovább. Itt egykor házak voltak, mesélte, és mutatta az ujjával a semmiből semmibe vezető padkát, és nagyon ferdén nézett a szürke blokkokra. Még állt akkoriban az Exotica, ahonnan a szumikat meg a szkalárikat vettük, mert ezeket lusta volt apám otthon szaporítani. És megvolt az Exoticával szemben a depó, és a síneken még ott volt a kiágazás a váltóval, és a forgalom meg-megtorpant a macskakő miatt, amin nem lehetett csak úgy áthajtani, mintha aszfalt volna.

Az akkori piac hátsó szegletében volt kétméternyi sín. A bejáró teherautók miatt fényes acélsávok íve azt mesélte, hogy annak idején még nem sajnálták ki mindenből az anyagot. Azok sínek voltak. Belül a medret egy igénytelenebb sínpár tartotta, és a pár évre odakent aszfalt alól kikacsintott az örökkévalóságnak szánt gránit macskakő.

Onnan parkoló autók felé vettük az irányt. A sínek mindig szabályosabbak, mint az autóknak szánt kacskaringós utak, ezért az edzett szem már látta a parkoló kocsik alatt húzódó egyeneseket. Ott már nem voltak sínek, de azon kívül, hogy a tájon rajta maradt a múlt, ott voltak az egykori felsővezetéket tartó oszlopok csonkjai. Vaskos oszlopok voltak, kérlelhetetlenek. Annak idején odatették őket becsülettel, nemcsak cölöpöltek, és lángvágóval kellett kivágni mindet a hatalmas betonalapból.

Az utca kanyarodott, jött egy kereszteződés, és apám megállította a biciklit egy tócsánál. Leszálltunk, nem mondott semmit, csak a víz tükrét nézte. Ott volt az arcán az a huncutság, amit érdemes örökölni. Apám belerúgott a vízbe, és egy pillanatra feltűnt valami. Láttad? Na, most te. Boldogan rúgtam bele a vízbe, hiszen szülői engedéllyel tehettem, valamint nemesebb cél érdekében. És egy pillanatra feltűnt egy arasznyi hosszú, a kézfejemenél szélesebb rozsdás csík, és körülötte néhány krumplikó búbja. Itt járt a hármass villamos.

Ezután egy jó darabon megint csak a kivágott oszlopok csonkjairól tudtuk, hogy nem tévesztettük el az utcát. A Körös-hídnál még emlékszem a váltókba már nem torkolló sínekre. Sokat láttam őket a négyes villamosból. A színház mögött aztán megint volt egy ív a járdaszegélyben, ami ma már nincs meg, és a házfalak visszhangozták a hármass villamos csörömpölését. A kitérő olyan pályaszakasz, ahol a sínpárból kiágazik egy villamosnyi hosszú második, amelyen a szemből jövő villamosok elengedik egymást.

Akkoriban még járt az ötös villamos. Rendesen egy-egy vágány ágazott ki az egyes-négyes vonalából, hogy aztán egy sínpárba egyesüljenek egy utcahosszal arrébb arra a három megállóra, ami hátra volt a fordulóig. Vályú nélküli öreg vonatsínek voltak, és a vezetéket tartó oszlopokon is látszott, hogy még azokból az időkből való. A végmegállóban, emlékszem, volt egy hűtőjavító-műhely az egyik blokk

földszintjén.

Volt Szilágyi bácsi Velencén, aki a torkomat törölgette, ha csúnyán köhögtem. Hozzá a kettes villamoson mentünk. Néhány héttel ezelőtt még látszott az útpadkán, hogy hol ágazott ki az egyes-négyesből az a kettes szárny. Most egy körforgalom miatt felásták az egészet, és az új kiszorítja a régit.

A kettes villamos a régi tehervillamos sínjein járt, és több iparvágány is kiágazott belőle, hogy gyárak udvarán végződjenek, mert a pálya fordulója a nagyvasúttal állt összeköttetésben. Amikor Németből behozták az „új” villamosokat, a tehervonat jócskán begurult a kettes vonalára, az utcára, és ott rakták le daruval a csehszlovák villamosokat, egyenesen rá a sínekre.

A kisállomásnál a vonatból látni, megvan még a placc, ahol a kettes fordult. A vasúttól elkommunizált daráltkővel van felszórva, és taxik parkolnak rajta, illetve ott fordul meg a tízes busz. Egy téglafal ívén látni, hogy hol kanyarodott be az épületek mögé a villamos, hogy aztán egy darabon a vonatsínekbe torkolljon, és ott fusson vissza az iparvágányra, azaz a rendes vonalára, az utcák közé.

De a velencei állomástól már csak néhány percre van a triázs, és a rendező-pályaudvarról hatalmas daruk alá mentek ki a sínek. A CET felé biciklizve döccentünk ezeknek a síneknek a végén, mert kinyúltak jóval a bekötőúton túlra. Később motorral, már egységnyi széles aszfaltszönyegen hajtottunk át, de kétoldalt akkoriban még megvoltak a sínek.

Kategória: vers, próza

Denumire autor: Váradi Nagy Pál

Látó Szépirodalmi Folyóirat